

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közmivelődési, társadalmi heti lapja és a Torda-aranyosmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **Borbély György**
Szerkesztő-bizottság:
NAGY OLIVÉR, dr. SZENTPÉTERY LAJOS,
NAGY ALBERT.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 7. sz.
Laptulajdonos **K. WERESS SÁNDOR.** — Lapkiadó **HARMAI JOZSEF**

Hirdetési díj árszabály szerint.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

A pénzküldemények pedig a lapkiadó céghez.

A torda-aranyosmegyei új kórház ügye.

Hogy ki pendítette meg legelőször a Tordán létesítendő új kórház eszméjét, ezt vitatni nem akarjuk, mivel ez mellékes dolog, a fődolog itt most az, hogy ezen életre való eszmének megpendítése a közszükséglet által van indokolva, a melynek kielégítése elől már többé kitérni nem lehet.

A létesítendő új megyei kórház kérdése egyike a legfontosabb kérdéseknek megyénkre nézve, a melynek megoldása iránti vágy és óhajtság már régi idő óta ott lappang Torda-Aranyosmegye, közügyek iránt melegen érző polgárai mindegyikének a szívében, mind meg annyi benső erő, a melynek a fejlődés processusán keresztül nem sokára odáig kell érlelődnie, hogy e „vágy“-ban, ez „óhajtság“-ban nyilvánuló erő teremtő munkává, és e munka a közszükségletet teljesen kielégítő eredménnyé fejlődjék.

S hogy ebben az „eredmény“-ben,

talán nem is olyan sok idő elteltével — teljes gyönyörűségünket fogjuk találni, kezesség nekünk ez iránt egyfelől az, hogy a felforgó ügy az emberi egészségnek a támadt bajokkal szemben való megóvása kérdésével van szervi kapcsolatban; tehát egy oly közügy forog szóban, a mely a közrészvétet, és áldozatkészséget önként föl kell hogy keltse maga iránt (s méltán is, hiszen az egészség a jóllét és egyuttal e szellemi és gazdasági fejlődésnek is első előfeltételét képezi, mely nélkül az egyesre nézve ezer meg ezer dolog létezhet, de becses nem bírhat); és másfelől biztos garantiánk lehet arra nézve, hogy ez a fölszínre került ügy a részvétlenség posványába már elsüllyedni nem fog, az hogy az új kórház eszméje a valódi szükséglet talajából fejlődött ki, a melyet további fejlődésében már megakasztani éppen úgy nem lehetséges, mint a miként bármely szervezetben is az egyszer megindult fejlődés processusát megakasztani természetileg lehetetlenség, mivel az

organizmusban levő erők mind addig működésben fognak maradni, a míg csak a teljes kifejlődés állapota be nem következett.

S miután való igazság gyanánt fogadhatjuk el azt, hogy a szükség (s a létesítendő új kórház vajjon nem égető szükség-e?) az emberiség viszonyaiban mindig előforduló és fennlévő állapot, mely soha sem marad csupán az egyesekre szorítkozva; mert az, a mit az egyes tesz és tehet, soha sem elégséges arra, hogy a szükségesen segítve legyen; ennél fogva nézetünk szerint is nagyon helyesen mondja egy híres nemzetgazdasági író (Stein Lőrincz): „a szükség állapotok, mint a társadalomban uralkodó elemek elleni segély lényegénél fogva és ehhez képest tényleg is mindig a közület nagy ügyeinek egyikét képezte.“

S kérjük: vajjon a létesítendő kórház ügye nem éppen ily „szükség állapot“-e megyénkre nézve, a mely az elintézendő ügyek egyik legfőbbikét

AZ „ARANYOSVIDÉK“ TÁRCZÁJA.

Burrantyu.

— Egy paraszt-vadászat. —

Legény volt a talpán. „Pedig még legénytoll sem pelyhedzett állán.“ Bizonyos elsőséget vívott ki magának társai körében, s a falu gyerekei némi megilletődéssel tekintének rá. Vasárnaponként a „nyári tánczban“ mellékfoglalkozásul sorra penderítette földhöz dévajkodó társait, kik hústörny módjára omoltak össze, ha egyet perdült a sarkán. Hétköznap vígan füttyölve, dalolva verte pörölyével az „üllön“ a szeget, felgyürt karára pattogott a szikra, s a bámuló gyermekcsoport álmélgodására végig nyalta nyelvvel az izzó vasat. S a nagy utczai műhely üvegetlen ablakán át nem egy fehér cseléd kandikált be ott elmentében. Hanem asszony-embert eddigelé ő még nem csókolt soha.

Árva volt az istenadta, édesanyját sem csókolta. Édesapja volt is, nem is. Ha volt, nem Burrantyunak hívták. E nevet sem a pap adta neki. Hol és miért kapta e nevet ő? arról nem szól a krónika. Talán mert a természet fia volt, s a szél dudolásával dalolt versenyt, s az égi háboru mormogását figyelve utánozta. Talán a természet hangjaiból lopták össze nevének e betűit, kik a papot és a keresztzülöket pótolták.

Hanem azért ő boldog volt. Szilaj kedvvel verte a vasat tovább. S akárki mit beszél, csak nem keményebb a szív a vasnál. Hogyne lágyítta meg szíveket ő, ki annyi vasat puhít meg izmos karja alatt! Addig-addig verte a vasat, míg a gyöngébb szívek mellett az övét is összepotyikálta; meglágyult az, mint ütött-vert meleg vas, kigyult, mint a kohó, égetett,

mint láng; jobban vert, mint kezében a kalapács. S egyszer kihullott kezéből e megszegegyült haszontalan szerszám.

... Odasimult egyhez.

Ezt az egyet megcsókolta . . .

Semmi sincs a nap alatt, minek vége ne volna. A paradicsomi ártatlanság is egy darab ideig tart csak. Lehull egyszer az ifju lélek zománca De törvény rendeli ezt is.

Oda simult, s megcsókolta az asszony-embert . . . mintha evvel kicsókolta volna magából az életet is.

Aztán nem járt a nyári tánczba, nem is birkozott senkivel, csak a szerelmével, nem gyönyörködött a gyerekek álmélgodásában, ha egy egy nagyobb tettet vitt véghez. Környezete ellenben a régi maradt vele szemben. Ugyanolyan megtiszteléssel szóltak róla és hozzá ezután is. Csakolyan Burrantyu pajtása maradt ő ezután is mindenkinek. Mindenkinek? Nem. Mégsem mindenkinek . . .

Lett egy, a ki nem szerette Burrantyt. Ez az egy nem szerette.

Sőt egy idő óta többször hamar főbe-kollintotta volna, csak ne látnák mások is. De félénk bátorsággal viselte ez a czimbora hosszasán a Bátor nevet, mit máskor méltán érdemelt meg. Csak kerülgette tárgyát, mint macska a forró kását, s apró bosszantásokkal tudott elégtételt venni Burrantyun, mióta ez azt a fehérsépet megcsókolta . . .

Burrantyu félreállt az utból. Más faluba költözött feleségével. A Székelykő tövében vonult meg. S tán nem ment úgy a kereset itt, mint ott, hanem azért zúgolódás nélkül jóízűen ette holdvilágos estéken kőküszöbre ülve, a a száraz málés kenyeret, s a csegezi kősziklából bugyogó friss vizet itta utána; csak a kicsinyeknek jusson egy kis csupor kecsketé s leginkább hogy békesség legyen.

S lett is békesség. Majd Bátor is megházasodott, s feledés alá borult minden, legalább úgy, mint hamu alá borul a parázs.

Ilyen hamubarátsággal meg is látogatja egyszer a hegyi lakót. Betarisnyált kenyeret, szalonnát és egy korsó pálinkát. Burrantyu mért ne menne el véle vadászni is? Borzat lőnek csak, s közösen isszák meg a pálinkát. Az asszony ezalatt jobban kijuttatja a kecsketéjet a kicsinyeknek.

Dél is elmúlt, minek késni hát? Még egy pillantást vet Bátor a „régire“ — s nyakokba akasztják a tarisnyát. Bebarangolják a hegyet, a völgyet, a sűrű „Bongort“ . . . vad csak nem akad.

A nap is lement már. Sötétül a határ, mint a megsebzett lelkiismeret. S ime Bátor huzza a sárkányt s ledurrant egy nemes vadat.

... Az éj sötét. S a fák ágai rettentően rántják meg a kóborlók „czondrait.“ Vad szél kerekedik s zúg az erdő. Faluban a kutya vónitva szalad szalmalyukába. A borz-lyukakon füttyölve rohan odább a szél. A vad meglapult barlangja belsejében. Csak ketten vannak ébren: a vihar és a lelkiismeret. Ezeknek kíséretében hurczolnak egy nehéz holttestet most három falu határán keresztül, árkon-bokron, posványos helyeken át, az Aranyosfolyó felé, mely a szikla-köveken gyorsan hajtja lejjebb habjait . . . A víz nagyot loccsan, s hallgat aztán.

Künn még tombol a vihar. De a faluban alszik mindenki. Legmélyebben alszik három gyermek — a kecsketéjtől.

Csak egy menyecske vár az ablakban valakit. . . .

—y.

képezi?! Bizonyára az, s ilyenek ismeri el azt vármegyénk minden egyes polgára, s mint ilyenért kész leendő — ha erre alkalom is nyújtatik, áldozatkészsége kimutatásával is az eszme valószínűsítése érdekében minden lehetőt megtenni.

Elismerjük azt, hogy azonnal valószínűsítésre vezetni ez eszmét nem lehet; egyszerre fenekig kimeríteni az áldozatkészség bőség szaruját, lehetetlenség; hiszen a fa virágja is csak idő múltával fejlődhetik a nyári nap meleg verőfényében élvezhető gyümölcsé; de az áldozatkészségnek egyelőre legalább akkora mérvére bizton számíthatunk, a mekkora — reméljük — a f. hó 22-én tartandó megyei őszi közgyűlésen, az állandó választmány véleménye alapján teendő előterjesztésben igényeltetni fog.

Mert mit fog kelleni — a helyzet színvonalára emelkedett áll. választmányának véleményezni a közgyűlés előtt? Hisszük, hogy véleményezni fogja azt, hogy tekintettel arra, miszerint a jelenlegi kórház a legszerényebb igényeknek sem felel meg: a létesítendő új kórház költségei fedezésére hat éven keresztül a jövő évtől kezdődőleg évenként az állami összes egyenes adó arányában 3%-os pótdadó szavaztassék meg.

Igaz, hogy vármegyénk közönsége úgy állami, megyei, valamint községi pótdadóval már is eléggé terhelve van, s így legkevésbé sem csodáljuk, ha minden újabb pótdától, mint valami rémtől, irtózáttal fordul el; de mindezek mellett is határozott meggyőződésünk, hogy a három perzentos kórházi pótdó kérdésével szemben ez a „rém“ nem fog ijesztőleg föllépni, mivel ezt meg fogja akadályozni az a tudat, hogy ezen kérdésnek a közre nézve megnyugtató módon való megoldásával a mindnyájunk részvételére és áldozatkészségére igényt tartó és arra nagyon is reá szorult szegény szenvedő ember társainkkal teszünk nagy jótéteményt, ez által is praegnans bizonyítékát nyújtván annak, hogy „valamint anyag nincs, úgy nincsen szív, mely bizonyos körülmények között ne lágyulna meg...“

És itt szabadjon, az új kórház ügyére vonatkozólag annyit megemlítenünk, hogy az előleges megállapodás szerint az új kórház a jelenlegi kórházi helyiségen fog fölépíttetni, ezen helyiség kibővítéséhez járulván hozzá a kórház közvetlen szomszédságában fekvő „Sóos féle telek“ is, amelyet a torda városi képviselő nemeslelkűleg a közszépra, ingyen ajánlott fel.

Az új kórház — a melynek költségei 50—60 ezer forintra vannak tervezve, aztán bizonyára teljesen meg fog felelni azon modern követelményeknek, a melyeket egy közkórházzal szemben jogosan támaszthatunk; úgy hogy a jelenlegi miserabilis kórháznak minden hiányai (s bizony számosak ezek!) egészben ellesznek enyésztetve a létesítendő új kórházzal, azaz újabb kor vívmányainak megfelelő beosztást és fölszerelést nyervén meg.

A nagyméltóságú m. kir. belügy-minister urnak utasítása folytán, a szakszerű tervezetnek részletes kidolgozása iránt a legközelebbi megyei közgyűlésből rövid 3 óra terjedő pályázat fog hirdettetni, a melynek eredményéhez képest a legjobb tervezet 400 frttal, a második pedig 200 frttal fogna jutalmaztatni....

— Egy szóval az új kórház ügyének a kérdése jelenleg odáig van megérve, hogy annak megoldását már többé semmi sem akadályozhatja, miután az akarat, ezt a megoldást mielőbb végrehajtani — bizonyára minden megyebeli lakósról nézve a határozottság azon jellegét öltötte magára, a mellyel szemben minden legnagyobb látszó akadály is a valóságban alig észrevehetővé kell hogy eltörpüljön.

... A midőn tehát előre is fölhívni bátorodunk vármegyénk közönségének figyelmét a legközelebbi közgyűlésen tárgyalandó „torda-aranyosmegyei új kórház“ ügyére; szabadjon addig is azon édes reménységgel táplálnunk lelkünket, hogy ezen fontos ügy olyannak fog minden egyes bizottsági tag által tekintetni, a melylyel szemben semmi „vető“nak helye nem lehet, hiszen a kórház ügye bizonyára mindnyájunk feltétlen meleg érdeklődésére számíthat.

Előre is üdvözljük ennél fogva vármegyénk törvényhatósági bizottságát a létesítendő új kórház kérdésében hozandó s e kérdést a biztos megoldás stádiumába juttatandó határozatáért, a mellyel, a míg egyfelől a közügy iránti magas fokú érdeklődését és minden nemesen érző emberbarát elismerésére méltó áldozatkészségét fogja kimutatni; másfelől ezen határozatával a szegény szenvedő emberiséget teendi maga iránt lekötöztetetté és az ezen határozatban nyitvánuló hazafias ténye által örök időkre szóló emlékoszlopot állítand fel a maga számára.

N. A.

A rémhír.

Országunk fővárosában pusztit a cholera. S jól jegyezzük meg, a milyen gyors ma a közlekedés, olyan gyorsan rohanhat-e járvány is. S talán, ha ma nem jön el, eljöhét holnap; készen legyünk arra is jó idején. A rémhirt nem azért írjuk ide, hogy rémitsünk, de hogy vigyázzunk. A hypochondria árt, a józan ész használ. Megijedni nem kell, félni jó. Nem volt tehát lehetséges a behurcolás meggátlása. Hogy miféle körülmények játszottak közre, mulasztás, vagy erélytelenség-e? azt nem vitatjuk, annyi bizonyos, hogy a közegészségügyi állapotok nálunk még nem fejlődtek annyira, hogy kellőleg védekezni tudjunk. Lehet, hogy az akadályok életviszonyainkban rejlenek, lehet, hogy az indolentia, mely a tapasztalat szerint is nagy mérvben mutatkozik, különösen a középosztálynál, oly nagy, hogy minden törekvésnek, mely egy ilyen betegség meggátlására irányul, hajótörést kell hogy szenvedjen. Nem keressük az okokat, arra idő most nincs, hanem ha már e veszedelmes betegség hazánk fővárosát meglátogatta, igyekezzünk legalább odahatni minden erőnkkel, hogy a betegség lehetőleg vármegyénk területén, ha beharapódik is, a mi valószínű, nagyobb mérvet ne öltöjön. Ez kötelessége minden értelmes embernek, erkölcsileg, társadalmilag, de

kötelessége mindenkinek saját maga és családjával szemben első sorban.

Hiszen látni és tapasztalni lehet, hogy Németországban az erélyes eljárás mellett mily minimumig redukálják az egyes városokban az esetek számát. Magában Berlinben egy millió nyolczszázezer lakós mellett egy-két eset fordult elő. Miért ne lehetne ezt nálunk is keresztül vinni?!

Megyénkben különösen Torda városát, s aztán Al-Járát érdekli legerősebben ez esemény. Nemcsak azért, mert példaadói tartoznak lenni a többi helységeknek, hanem mert példát vehetnek az 1873-iki cholera járványról. E két várost pusztította legjobban akkor is a pestis.

Emlékezzünk csak vissza, hol és mily mértékben lépett fel akkor megyénkben a cholera. A kimutatások szerint Torda városában 1873. nyarán a cholera-betegek száma 931. Ebből meggyógyult 606, s meghalt 325. Alsó-Járában 105 beteg közül meghalt 59. Sütmege 24 közül 11. Alsó-Fülén 20-ból 10. Nagy Okloson 36-ból 20. Runkán 20-ból 11. Lupsán 89-ből 52. A.-Szolcsván 82-ből 52. Toróczkón 61-ből 28. Alsó-Podságán 34-ből 19. Maros-Dátoson 44-ből 9. Oláh-Létán 18-ből 9. Szurdukon 21-ből 9. Bikalaton 14-ből 4. Alsó-Szent-Mihályfalván 11-ből 7. Magyar-Peterden 9-ből 5. Magyar létán 11-ből 4. Ruha-Egresen 7-ből 4. F.-Podságán 7-ből 4. Lunkán 17-ből 11. F.-Szolcsván 12-ből 7. Egerbegyen 90-ből 31. Gy.-Szt. Királyon 42-ből 18. Gyéresen 45-8. Ar.-Lónán 47-ből 13. M.-N.-Csán 84-ből 28. M.-Ludason 10-ből 8. M. Bogáthon 57-ből 26. Vajdaszegen 8-ból 5 és a többi községekben is egy, kettő, három.

Hogy hol kell leginkább vigyázni, mutatja e kimutatás. De legjobb mindenütt vigyázni. És nem elégséges a hatóságok rendeleteit várni, s csupán azokat teljesíteni. Hiszen e tekintetben vármegyénkben általában véve bőv intézkedések voltak. Az orvosi rendeletek szakadatlanul mennek. A hatósági rendeleteken kívül lapunk utján is figyelmeztetni kívánjuk a községeket, azok egyes lakóit, hogy a józan ész parancsolta követelmények szerint intézkedjenek, az óvórendszabályokat hajtsák és hajtassák végre. Pap, tanító, körjegyző bíró és általában minden értelmesebb ember csak saját háza körül, szomszédjánál is intézkedjék, tanácsos, figyelmeztetéssel lássa el a hozzá nem értőket.

A cholera elleni védekezésnél első parancsolat a tisztaság, a testen, ruházatban, lakóházban, udvaron, utcán, s a határon. Evés előtt főleg a kezünket tisztára kell mosni. Lakóházunk legyen száraz és tiszta. Nyirkos, kigőzölgő lerakodmányokat, pocsolókat nem szabad eltűrni sem udvaron, sem utcán, sem a mezőn. Azonkívül vasgálicz-oldatot (1 kgr. egy veder vízben) kell önteni a szükségszékekbe s szerte az udvaron.

Vigyázzunk ezek mellett ételünkre és italunkra. A rendes, mértékletes életmódot tartjuk meg. Jól főtt ételeket kell enni, nem nyers húst és gyümölcsöt. A víz egyike a legveszedelmesebb bajoknak, mert ritkán, némely helyen pedig soha sem ihatunk tiszta vizet. Folyók és ásott kútak vize merő ronDaság. Ezen úgy segítünk, ha felforraltjuk egyszer, s csak e megint lehült vizet isszuk. Ezt legszigorubban tartjuk meg. Tiszta jó borral és pálinkával még többet használhatunk, de a mi nyomoruságos viszonyainkban nálunk ilyet nem talál a szegényember, a kínálkozó zagyvalék pedig sokkal többet ártana.

Végre, ha a levegőt, melyet beszívunk, s ételünket és italunkat tisztán tartjuk, még van egy hatalmas eszköze ezekkel együtt a betegség elleni védekezésnek. Ez a munka. A munka egyfelől elvonja képzelgésünket a rettegett tárgyról, másfelől erősíti a testet a betegség férgével való küzdelemre és azok legyőzésére. Ne csigázzuk el magunkat, de elfáradni jó. A küzdelmes munka, mely mindennek megnevesítője, nem lehet, hogy itt is ne győzzön.

Ha jól vigyázzunk, kudarczczal fog távozni házunkból a cholera, mielőtt letelepednék.

Gyorsírás.

Rég letűnt már az az idő, mikor hazánk védői, helyi-kezelő cserbenhagyói elmondhaták: „Nem írok, nem olvasok, én magyar nemes vagyok.” Napról-napról kevesbednek e dicső felfogás hívei. De annál többen vagyunk, kik nap-nap mellett íveket írunk be és 12 ezernyi városunkban is alig múlik el hét különböző czélú gyűlések nélkül, melyek vége, ha egyéb se, de egy hosszú jegyzőkönyv minden bizonynyal. De a jegyzőség nélkül is bőven kijut édes mindnyájunknak a különböző levelek, ügyiratok fogalmazásából. Sőt hány, de hány állás tisztán e czélból szerveztetik. El lehet képzelni, hogy egy nemcsak városa, avagy megyéje, de országa határán túl is üzérkedő kereskedő, gyár mily kiterjedt levelezést folytat és már csak pár emberből álló hivatal is mily gazdag forgalmi helye a papirnak, s mily rövid az idő a halom számra érkező, menő iratok készítésére!

A tanuló is míg német, latin, görög praeparatióját elkészíti, a feladatott gyakorlat szavai, fordításával elkészül másfél, vagy két órát rághat naponként tollat. S amint nő a diák, nő az irni való is, ebben folytonos a dagály. Egy-egy bővebb stílu VI. gymnázista egész füzetet tele ír egy magyar nyelvi dolgozattal, ehez még az önképzőkori tevékenység. A fésőbb tanulmányokon még inkább kijut a tollforgatásból. Tankönyv legtöbbször csak jámbor óhaj, nincs ilyen, vagy ha akad is tankönyv író-professor, ott a méregdrágás kiadó is; csak a szorgalmas jegyzés segít a hallgatón. Szónok nemzet lévén, nem csak képv. elv. választáskor nyílik alkalom egy-egy remek beszéd megörökítésére, minden országos hírű büntügyi tárgyalás, avagy egyleti üléséskor szükségessé válik a beszédek szószzerű közlése. Tanulmányok közben hányszor jegyzünk föl emlékeztető vezérszöveget, mondatokat, s hányszor vagyunk nagy sietségben, hogy mintegy váratlanul felbukkanó s gondolatainkat leginkább visszaadó kifejezéseket írjunk, pár percz, s a forma soha többé vissza nem térve elszáll.

Felbonthatlan házasságra léptünk az írással, de ehimen'anczok könnyítésének tag mezeje előttünk. Már minden sok írásra k. r. hoztatott igyekszik egyes szavak rövidebb, egy-két betű általi kiírással, jelölésével könnyíteni magán, de az igazi, felülmulhatlan előnyök csak az egész írás lényegét fölöelő gyorsírás (stenographia) nyújtja. Ennek segélyével gondolatainkat rendkívül gyorsan lejegyezhetjük és a kimondott szót elhangzása pillanatában papirra vetethetjük. Új, csak jelen századból való, s mégis a homályos múltba gyökerező e találmány. Ciceró beszédeit Tíró felszabadított rabszolgája saját találmányu gyorsírással jegyezte le. A római császárok iskoláiban tanították, s mégis azon gyorsírás, melynek két év óta városunkban is van kis hajléka, csak ezelőtt 67 évvel látott napvilágot. A rómaiak tilalmat adtak ki, hogy mindenre ne használják a gyorsírást, nálunk azok se sajátítják el, kiknek valóságos életszükségletükké válna.

A gyorsírásnak is, mint minden más írás fajnak, rendes, jól megkülönböztethető betűi vannak, abczéje, közép nagyságú alkalmazva, egy kr helyén elfér. Múltán viseli tehát a stenographia, szükírás nevét a levelezőlap terjedelmes levél helye, s egy nyolczad iv papir a legszamosabb pontu jegyzőkönyvre bőségesen elég. De e tömör, kevés szóval sokat kifejező volta csak zsebünkre előny, s a papirkereskedőkre pedig hátrány, sokkal fontosabb e betűk azon tulajdona, hogy igen könnyen írhatók. Egy pontocska, vonalka, kör, körrész már betű, legtöbbször szó, magánhangzó vagy ritkán iratik ki, de azért jelezteik a mássalhangzó által; a mellett a könnyed, vastagítás nélküli írás a gyakoribb, innen van, hogy pár órai gyorsírásnál a fáradság árnyéka is távol, míg a közönséges írásnál a kéz, kar, hát fárad. Nyelvünk sajátságainak valóban genialis felhasználásával e betűkből a szavak, mondatok oly gyorsasággal rövidséggel íratnak le, hogy azon idő alatt a közönséges írásnál nem egyszer csak egy betűvel készülnünk el. Nem is a kéz egyéni, mondhatnók inkább begyakorlott gyorsaságában áll a gyorsírás előnye a közönséges felett, a gyorsíró kényelmesen vet papírra mondatot mondat után, míg közönségesen író társa a szavakon izzad: a betűk s az ezekből alkotott szavak egyszerűsége az előny oka. Ötször rövidebb idő alatt készül el a gyorsíró munkájával. Kiszámíthatatlan előnyökkel járna a gyorsírás általánosabb felkarolása. A 7 órai irodai munka még egészen 2 órát se tenne ki, ugyanennyi hivatalnok mellett ötször több munkaerőt, ötször kevesebb restantiát jelentene ez. A diákok két órai írásbeliökkel 24 percz alatt végeznének, s jegyzeteikben a legkitűnőbb, a legolcsóbb tankönyvhöz jutnának.

Hová tovább a gyorsírás mind szélesebb tért hódít. A közelmúltban a szerb parlamenti gyorsírók felmondták a szolgálatot, alig voltak a skuptina ülései folytathatók. Az uralkodók állandó gyorsírót tartanak, boldogult Baross Gabor a keresk. ministerium hivatalnokainak Markovits Iván, a hazai gyorsírás egyik megalapítójával tartatott a gyorsírásból tanfolyamot. Nagy forgalmu kereskedő avagy gyáraknál a számos levelet gyorsírók czeruzájába mondják, egy órai gyorsírás s megfelelő közönséges írásba áttétel havi 40—50 frttal díjazatik. A szabadelvű párt választások előtti bankettjén elmondott thoasztok fél órai stenographalását 15 frttal díjazták a lapok. Más államkormányok példájára a mi közokt. ministerünk is a gyorsírást az összes középiskolákban a rendkívüli tárgyak közé felvette, az egyetemen magántanári tanszéke van.

Igy is az lett, de még hosszabbra nyulnók ismertetésem, ha a gyorsírás sok fajta alkalmazásának felsorolásába még jobban belemerülnek. Még csak egy-két ferfi nyilatkozatát legyen szabad közölnöm. Ifj. Dumas Sándor a nagy regényíró ezeket írja: „A gyorsírás fölöt alkotott véleményem ugyanaz, ami mindenkié. Nagy szolgálatokat tesz az emberiségnek és bár mennyit tegyünk is terjesztésére, az sohasem lesz elég.” Verne Gyula pedig, az ifjuság kedvencz írója: „A gyorsírászat hasznos művészet és előnyeit senki se tagadhatja.”

Volenszky Gyula.

H I R E K.

Olvasóinkhoz!

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket s különösen azokat, akik még a múlt negyeddel is hátralékban vannak, hogy szíveskedjenek a laphoz mellékelt **pénzes utalvánnyal** előfizetéseiket megújítani, tekintettel arra, hogy lapunk most sokkal olcsóbb, mint volt ezelőtt. Azért is kérjük t. előfizetőinket, mert csak így lehetséges a lappal járó nagy költségeket fedezni és fennállását legalább részben biztosítani.

Torda, 1892. okt. 10.

Tisztelettel
AZ „ARANYOSVIDEK”
szerkesztősége
és
kiadóhivatala.

— **Gr. Bethlen Géza főispán** folyó hó 3-án megkezdette vizsgálatát a topánfalvi főszolgabírói járásban, azután folytatni fogja a torozskói, alsó-járai járásokban. Mindenütt a főszolgabírói és körjegyzői irodákat fogja megvizsgálni. E hivatalos utjában a főispán urat Csegezi László vármegyei II-od aljegyző kíséri.

— **Cholera** vonatkozó **rendeletek.** A vármegyei főorvosi hivatal, tekintettel a Budapesten fellépett cholera, az egész vármegye területére nézve betiltotta a nyers bőrök, rongyos ruhák, élelmi és élvezeti cikkeknek Budapest és környékéről való behozatalát. Elrendelte az ugyan-onnan jövő utasok és podgyászaiaknak fertőtlenítését, továbbá az iskolák és vendéglőkben a szűrt vagy lehűtött forralt víznek használatát.

— **A cholera** fenyegetőleg harapódzik a fővárosban, s valószínűleg csakhamar szétterjed az egész országban. E hírrel szemben egyéb óvintézkedések mellett ajánlható a hidegvér Legjobb orvosság lenne, ha a közlekedéseket egyideig elzárnák, még ideje korán, s nem úgy, mint Budapesten a hamburgi bőrök behozatalát. A városi tanács már intézkedett, s a rendőrség a vasutnál fertőtleníti az érkező portékákat.

— **Lapunk szellemi támogatásánál** segédkezést nyújtanak a felsoroltakon kívül még: dr. Bükkfalvi Károly M.-Ujvár, Simó Béla, Udvarý Feri Nagy-Szombat, Fazakas Lajos Ny. Szt.-Miklós, Schmiéd Rezső M.-Kapus, Varga Dénes, Gál Mór Kövend, dr. Lukács Antal M.-Ujvár. Bartha Lajos Gyéres. Volenszky Gyuláné.

— Az „Aranyosvidék”-hez az Aranyos vidékéről több lelkes és buzdító levél érkezett; mindannyian erősen hangoztatják egy megyében legalább egy lapnak a szükségességét. Erkölcsi, szellemi és anyagi támogatást ígérnek. Ezzel szemben mi azt óhajtjuk, hogy a megyében bár 300-an buzdítanak megrendeléssel, mert akkor mi egy második üdvös reformálást eszközölhetnénk megrendelőink és olvasóink javára.

— **A „Kolosvári Kerékpáros Egylet”** városunkon át, keveset időzve itt, a múlt vasárnap M.-Ujvárra tett kirándulást számos tagjával, s ott a mai vasárnap tartandó bicycli-verseny módozatait állapították meg. Mára ugyanis egy országúti veloczipéd-verseny van tervezve a „Felek”-tetőről M.-Ujvár piacáig, 50 km. távolságra. Számbavehető jó versenyeredményt azonban nem lehet várni a szárazság miatt felette megrongálódott rozsz uton.

— **Bősz-bival** rontott neki egy áldott állapotban levő zsidóasszonynak a közép-utca 31 sz ház előtt. Szegény asszony a porzsoló fehértejet a fekete állathoz vágta, de ez mégis leteperre a boldogtalant. Képzeltetni, hogy még kínosabb eredményeket okoz. A kinek ilyen vad állatja van, jó lenne, ha lánczra kötné, vagy a vágóhidra viinné.

— **Gyéresen** a nem rég meghalt Zathureczky Károly volt jeles pap helyébe az ev. ref. egyházba Bartha Lajost, Nagy-Enyeden végzett ifju theologust választották meg a napokban nagy lelkesedéssel papnak.

— **A szegény iskolás** gyerekeknek kosztot adnak a múlt számban felsoroltakou kívül még: Retezár Geróné és Volenszky Gyuláné urasszonyok.

— **Füstbe ment remény.** A vármegye alispánjának a m. kir. belügyminiszter urhoz intézett s általa további intézkedés végett a m. kir. honvédelmi miniszter urhoz áttett előterjesztésére, honvédelmi miniszter ur folyó évi szept. hó 23-án 40878. sz. a. kelt leiratában értesíti vármegyénk közönségét, hogy abbeli kérelmének, miszerint Torda városa állandó helyőrséggel elláttassék, sajnálatára nem tehet eleget, mert a 12. hadtest összes közöshadsegregbeli csapatai az ő cs. és apost. kir. Felsőge által legkegyelmesebben jóváhagyott állandó béke-elhelyezés állomásain, a m. kir. honvédség csapatai pedig hosszú időre biztosított laktanya épületekben lévén elhelyezve, oly csapattestek, melyek Torda városában lennének áthelyezhetőek, rendelkezésre nem állanak. Hisszük, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsága ezen leiratba nem fog belenyugodni, hanem utját és módját fogja találni, hogy a város indokolt óhajta valósulást nyerjen.

— **Borzasztó szerencsétlenség.** Folyó hó 7-én a helybeli gőzfűrész-gyárban Tornyosi Sándor 17 éves asztalos-inast a gép magához ragadta és lábát kettőtörtte, arczát s fejét a felismerhetetlenségig összeroncsolta, a szerencsétlen áldozat rövid vonaglás után kimult. Holttestét szülőihez hozták, és vanószínűleg fölbontozják. Hallatlan esetek fordulnak elő ezekben a gyárakban, egyik áldozat — a másik után jön. Kérdjük: vajon nem lehetne-e az ilyen fiatal, tapasztalatlan munkásokat a gyárban olyan szaknál alkalmazni, ahol nincsenek kitéve az ilyen iszonyú szerencsétlenségnek. Nem tudjuk kit terhel a felelősség, azonban sajnálatunkat és megbotráncolásunkat fejezzük ki a gyár-igazgatással szemben, mert az ilyen eseteket csak a munkavezető tapintatlanságának lehet betudni. Jó volna felügyelőket tartani, s az ilyen fiatal fiukat eleve figyelmeztetni, s őket, lehetőleg a gépektől távol tartani kellene, s akkor sok ilyen haláleset elmaradna.

— **Az egerbegyi csendőrség** 1893. évi máj. hó 1-én Gyéres községébe fog áthelyeztetni.

— **Birtokossági gyűlés** lesz e hó 10-én, hétfőn, reggel 7 órakor a város közgyűlési termében, tagosítás és hitelesítés ügyben. E napon végzi Mikó Lőrincz bíró a birtokbaadás munkálatait. Az érdekeltek jelenjenek meg a gyűlésen.

— **A vadásztársaság** vasárnap, e hó 9-én hajtóvadászatot rendez a város erdejében.

— **Az erdélyi magyar színeszet** száz éves jubileuma lesz folyó hó 11-én Kolozsvárt. Ugyanis 1792. nov. 11-én tartottak ott Erdély nemes ifjai hivatásszerűen műkedvelői előadást, s az erdélyi országgyűlés azután elhatározta a kolozsvári színház felépítését, s ebben a nemzeti színművészetnek állandósítását. Megjegyezzük, hogy ebben Erdély megelőzte a Királyhágón túli Magyarországot. E nap egyuttal Katona József születésének századik évfordulója, a ki „Bánk bán”-t írta, s meg is bukott vele az erdélyi pályázaton az idők gyenge jele miatt, hogy most később annál nagyobb kegyelettel tekintsen rá az ész tisztultabb kritikája. Az ünnepély programja: „Bánk bán”-diszlelőadása 10-én, 11-én pedig emléktábla-leleplezés a Rhédey házon, hol a társulat játszott először; diszebedék, diszlelőadások, s az erdélyi irod. társaság diszgyűlése. Az ünnepélyek élén gróf Bethlen Gábor országgy. képviselő és gróf Böldi Ákos főispán állanak.

— **Vármegyénk tanítótestülete** központi (tordai) körének gyűlése volt f. hó 6-án Kövenden a községi iskola nagytermében Kriza Sándor kövendi tanító elnökletével. Hogy a központ ez alkalommal fájura vándorolt, jól tette. A tanügyi dolgok komoly tárgyalását élénkebbé és kellemesebbé tette e kis kirándulás. 40-en gyűltek össze ide a tanítók, tanítónők és tanügybarátok. Utóbbiak közül felemlítjük Gál Lajos helybeli papot, ki mint iskolaszéki elnök, barátságos és vallásos kenetteljes beszéddel fogadta és üdvözölte a testület tagjait. Jelen volt Gál Jenő táblabíró, Ádamosi Antal honvéd huszárhadnagy, Gál Mór nagybirtokos, ifj. Gál Lajos, Tanká Irma Gál Emma kisasszonyok. stb. Tordáról Simó Béla kir. tanfelügyelő s a kör tagjai csaknem kivétel nélkül. Kriza Sándor elnöki szép megnyitóját után ugyancsak ő mutatott be egy teljesen sikerült mintatanítást. Azután gyakorlatilag intéztek el egy faültetést Bölöni István magyarázata mellett. Kriza ezután teljes szakértelemmel mutatta be a Gönczi féle ABC. újabb kiadását, összevetve az előbbi kiadással. Találó kritikával kárhoztatta az új kiadásnak több árnyoldalát, mely ugyan legtöbb tankönyvünkben bűnös tudatlanságként szerepel. Eltekintve a tankönyveinkben levő szabályok dagályosságától, a 6 éves gyerek számára írt ABCs könyvben is találunk megfelfejthetetlen mondatokat. s a legjobb esetben philosophiai problémákat. A tanító ezuttal erre csak azt felelik, hogy saját belátásuk szerint hagyják ki az ilyeneket. Ezután Kovács Samu túri tanító olvasott fel vitatételre egy dolgozatot az „osztott” és „osztatlan” iskoláról, hibáztatván az osztatlan iskolában azt a lélek ölé munkát, hogy egy tanító hat osztályt is tanítson mindenféle tárgyra, a mint ez az alsóbb fokú iskoláknál van életben. Ennek bővebb megvitatását azonban a közgyűlésre hagyták. Majd Kriza tartott gyakorlati előadást a méhészetéről a kertjébe telepített méh-colóniájában. Végre Kriza Sándorné, szintén tanítónő, gyűjtött maga köré egy befejező igen jeles előadására, ki szeretetreméltó gazdasszonyosságával talált föl 40 személynek gazdag ebédet, mit később aztán csak a pohárköszöntők fűszerezhettek még jobban. A nagy társaság még egy kirándulást tett délután Gál Mór kalauzolásával a nyires és tölgyes erdőbe s azután egy szép emlékekkel gazdagabban oszlott szét...

— **Az osztrák nemzeti bank** a tordai takarékpénztárt szemelte ki mellékfiókjával, a kolozsvári bankkerülethez tartozó takarékok közül. Erdélyben még a következők lesznek mellékfiókok: a nagyenyedi, deési és szászrégeni. Magyarországon csak egy balatonvidéki van kiszemelve. Ugyan e fótanácsban szóba jött, hogy aug. 11 óta szept. 29-ig 36 millió frt aranyat szállítottak be a bankhoz.

— **Okt. 1-én és 2-án** vonultak be a besorozott katonák. A tordai és gyéresi vasúti állomásokon bódító lármával gyülekeztek nemcsak a besorozottak, de azoknak minden atyafiságaik, barátaik és szomszédjaik. A megindító bucsuzásnál legelváhatatlanabbak voltak — még az édesanyákat sem értve ide — a piros szoknyás fiatalok, kik közül mindenik pióca módjára csimpajkodott dali leventéjének a nyakán, egész a harmadik esengetésig...

— **Hírek távolabról.** Szögyén-Marich László őfelsége személye körüli minisztert a király berlini nagykövetté nevezte ki. Utódjául Zichy gróf pozsonyi főispánt emlegetik. — A budapesti nemzeti színház e hó 2, 3, 4. napján Bécsben adott előadásokat. „Bank-bán” Katona József híres tragédiája, Csiky Gergely „Nagymamája” hatást keltettek. — Budapestén szept. 28-óta dühöng az ázsiai cholera, azóta folyton szedi áldozatait főképp a munkás néposztály közül. A betegség gyorsan terjed, naponként 10—15 az áldozat. Jelenleg a pesti barakkórházban levő cholerasok száma 70. A budai oldalon jóval kevesebben vannak. A budapestről Pozsonyba érkező utasok 5 napig vesztőzár alatt vannak. — A magyar és az osztrák delegáció tagjait a király e hó 3-án fogadta budai várpalotájában. Chlumetzky osztrák részről, Tisza Lajos gróf pedig magyar részről intézett beszédet őfelségéhez, ki trónbeszédében újlag kiemelte, hogy hazánk és viszonyaink a többi külországokhoz és hatalmakhoz minden tekintetben békések maradtak. — Ugy a dunamelléki ev. ref. mint a bányakerületi ág. hitv. evang. egyházkerületnek e héten folytak közgyűléseik. Közös elhatározásuk, az 1868. 53. törvényezikk mellett megmaradni és a végrehajtás iránt sürgősen intézkedni. — Renan Ernő a 70 éves költő és filozofus, Jézus életének hírneves írója, a párizsi akadémia tagja, meghalt. Temetését a kormány eszközli államköltségen. Valószínűleg a Phanteonba jó Hugó Victor mellé. — Okt.

6. Az aradi 13. vértanu dicső halálának gyászos emlékeztető országsszerte megünnepelték. Kolozsvárról az 1848—49 orsz. ereklye-múzeum őre, a „Tört. Lapok” szerkesztője Kuszko István tett díszes koszorút a monumentumra. — Új lap indult meg okt. 1-én Nagy-Szombatban „Pannonia” cz. alatt Huszár Pál és Udvary Feri jeles sportírók szerkesztésében. E lap „Pannonia” sportegyletöknek közlönye s hazánkban jelenleg a második önálló sport lap a „Herkules” mellett. — Magyar dicsőség. A Bécsből Berlinbe és Berlinből Bécsbe rendezett lóhátos versenyen, melyben a mi közös hadseregünk tisztjei Németország katonáival keltek bírokra, a mi tisztjeink győztek fényes eredménnyel. Stahrenberg Vilmos volt az első, ki Bécsből Berlinig 71 óra 30 p. alatt lovagolt el beleszámitva alvást, pihenést, etetést; a második Miklós Aladár főhadnagy és Csávossy hadnagy magyar fiuk. Már a 12-ik osztrák magyar tiszt is megérkezett Berlinbe, s Bécsbe még csak akkor jelent meg a németekből az első. Berlinbe fényes udvari ebéd volt az osztrák magyar tiszték dicsőségére. — **Leány-gymnasium.** E felette érdekes kérdést az „Élet” cz. folyóirat vetette fel s azután jelentékeny irodalom fejlődött belőle a lapok hasábjain mellett és ellene. Bécsben és Prágában van leány-gymnasium, hozzánk legközelebb pedig Zágrábn nyílt meg most egy, horvát nyelvű tanfolyammal.

A szerkesztő levelei. P. Torockó. Köszönet a levélért. Az „Aranyosvidék” a mennyiben megyénk javát célozza, annyiban nemzeti kultúránk oszlopához is igyekezik egy-egy porszemet vinni. — F. Nyárád-Szt.-Miklós. A hol van, onnan várunk. Esmék megvitatása programunkba tartozik. Üdv! — K. Abrudbánya. Verset is közlünk, de ezt több oldalról megkritizáljuk. — Egy kérdésre többnek. A velünk levelezőnek nem szükséges kipróbált írónak lenni; a helyesírás mesterességét sem szükséges tudnia: majd kijavítjuk mi. Kérjük csak a fontosabbaknak látszó eseményeket mind — úgy, ahogy lejegyezni s beküldeni, csak a tárgy legyen megbízható, a tartalmat és alakot majd kiigazgatjuk mi.

Vármegyei rendeletek.

Sz. 9103—1892.

A méltóságos gróf főispán úr folyó évi szeptember hó 29-én ^{278-1892.}_{főisp.} szám alatti intézkedése következtében Torda-Aranyosvármegye törvényhatósági bizottságát folyó év október hó 22-én, d. e 9 órakor kezdődőleg

Tordán a vármegye székházánál tartandó

őszii rendes közgyűlésre ezennel összehívom.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Alispáni jelentés.
2. Árvaszéki elnöki jelentés.
3. Az időközben érkezett törvények kihirdetése.
4. Belügyministeri leirat Ő Felsége legmagasabb születése alkalmából felterjesztett üdvözlő feliratra.
5. Kereskedelemügyi minister Lukács Béla leirata, kereskedelemügyi ministerré lett legkegyelmesebb kinevezetése tárgyában.
6. Belügyministeri leirat, egy II-od alszámvevői állomás rendszeresítettése tárgyában.
7. Kereskedelemügyi ministeri rendelet, mely szerint Gerster Lajos a Budapestén székelő északamerikai konzul mellé al- és helyettes konzullá neveztetett ki.
8. Belügyministeri rendelet, melyben utasítja vármegyénk közönségét, hogy az építeni szándékolt vármegyei kórház tervei pályázat útján szerzendők be.
9. Belügyministeri rendelet a körorvosi járulékok jelenleg gyakorlatban levő kivétési módjának törvény értelmében leendő megváltoztatása tárgyában.
10. Kereskedelemügyi ministeri rendelet a maros-lekenze—mező-kapusi törvényhatósági közuton, M. Lekenze mellett levő komp-átjáró helyén tervezett Maroshidra nézve megtartott helyszíni bejárás eredménye tárgyában.
11. Brassóvármegye felirata a szegény árvák utadójának mérséklése, illetőleg a bizonyos összegnél kevesebb birtokadót fizető szegény árvák utadó mentessége tárgyában.
12. Nogradvármegye felirata a vármegyék székhelyén egységes középiskola felállítása tárgyában.

13. A budapesti állami ipariskola 1891—1892. évi értesítője.

14. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara jelentése kerülete közgazdasági viszonyairól 1891-ik évben.

15. A siketnémák kolozsvári országos intézetének jelentése IV. évi működéséről.

16. A kolozsvári erdélyrészi technológiai iparmuzeum értesítője.

17. Megküldetett „Nagy-Várad a törökfoglalás korában 1660—1692.” czimű munka.

18. Megküldetett „Erdély” turistasági, fűrdőügyi és néprajzi folyóirat több füzet.

19. Megküldetett Tolnavármegye szabályrendeletének 2. és 3-ik füzet.

20. Özvegy Baross Gábornéknak vármegyénk közönségéhez intézett levele.

21. Megküldetett Paulai Ferencz, trapani gróf, szicíliai herceg, Ő királyi Fensége elhalálozásáról kiadott udvari gyászjelentés.

22. Gyászjelentések Lukács György belügyministeri államtitkár, Kozma Ferencz ministeri tanácsos, dr. Keleti Károly ministeri tanácsos, Török János ministeri tanácsos, Budapest fő- és székváros m. kir. állami rendőrsége főkapitánya, Kaszap Bertalan alispán elhalálozásáról.

23. Előterjesztés a vármegye 1893. évi költségvetése megállapítása iránt.

24. Előterjesztés a vármegyei tiszti nyugdíjalpra 1% pótdadónak 1893. évre igénybevétele iránt.

25. Előterjesztés az ujonnan építendő vármegyei kórház építési költségére 3% pótdó megfizetése iránt.

26. A vármegye törvényhatóságának 1893. évi költségvetésirányzata a törvényhatósági kórház építési-, kezelési- és fenntartási kiadásairól, másrészt az érintett kiadások fedezésére szükséges bevételekről.

27. A számonkérőszék üléséről felvett jegyzőkönyv.

28. A közigazgatási bizottság folyó év május, június, július, augusztus és szeptember havaiban tartott üléseiről felvett jegyzőkönyvek.

29. Az 1893. évre a legtöbb adót fizető bizottsági tagok összeállított névsora.

30. A topánfalvi körjegyzőségbeli községek képviselő-testületének határozatai egy jegyzői díjnoki állás rendszeresítése tárgyában.

31. Bisztraközség képviselő-testületének határozata egy községi panduri állás rendszeresítése tárgyában.

32. A vármegyei nyugdíjalapszabályzat 25-ik §-nak módosítása.

33. Ar.-Rákosközség képviselő-testületének határozata két fizetési éjjeli ór alkalmazása tárgyában.

34. Előterjesztés Felső- és Alsó Podsága községek képviselő-testületei által f. év július 6-án hozott határozatoknak utólagos jóváhagyás reményében tett alispáni megerősítésről.

35. Előterjesztés Felső- és Alsó-Szolcsva községek képviselő-testületei által f. év július hó 3-án hozott határozatoknak utólagos jóváhagyás reményében teljesített alispáni megerősítésről.

36. Több községnek a vármegye alispánja által utólagos jóváhagyás reményében kiadott perelhetési engedély.

37. Tóth Miklós tordai lakos felebbezése Tordaváros képviselő-testületének f. év május hó 25-én tartott közgyűlésében 43. jegyzőkönyvi szám alatt hozott határozata ellen.

38. A gerendkereszturi körjegyző székhelyének M.-Keczére lett áthelyezése miatt beadott felebbezése.

39. Előterjesztés Csóka Antal közig. gyakornok jutalomdíjban részesítése tárgyában.

40. Hirsch Ödön vállalkozó kérése 384 frt kötbér és 53 frt 96 kr. felülvizsgálati költség törlése iránt.

41. Sinfalva község és Bardocz László s társai között létrejött haszonbéri szerződés megerősítése.

42. Nagy-Ikland község képviselő-testületének 1892. április hó 10-én hozott határozata ellen beadott felebbezése.

43. Sászavincza község képviselő-testületének folyó év június hó 22-én hozott határozata ellen beadott felebbezése.

44. Csegez, Kercsed, Alsó-Füged községeknek az 1892. évre előirányzott pótköltségvetése.

45. A tordavárosi 1891. évi tisztinyugdíjalpról szerkesztett számadás.

46. A tordavárosi 1891. évi közevetvám-szedésről szóló számadás.

47. Több községnek 1891. évi számadása.

48. A községek részére szükségeltető tüzifecskezők beszerzéséről jelentés.

49. A tárgysorozat kinyomtatása után beérkezett ügydarabok és beadott indítványok.

Torda, 1892. október hó 5-én.

RÉDIGER BÉLA alispán.

BERNÁD és POLONYI

TORDÁN. (Főter.)

Ajánlják a nagyérdemű közönség becses figyelmébe dusan berendezett

FÜSZER-, FESTÉK-, LISZT- ÉS MAGKERESKEDÉSÜKET,

➔ **Á S V Á N Y V I Z** ➔

és minden bel- és külföldi ásványtermények, valamint

petroleum- és császárrolaj raktárukat.

Teteszes leszállított árak. kitünő minőségű cikkek, ugymint: legfinomabb cukor, Cuba-, Gyöngy-, Ceylon- és Portoricó-kávék, mindennemű fűszerárak.

A n.-váradai László-gőzhengermalom elismert kitünőségű lisztei

Idényszerint friss ementhall-, groji- és imperiál sajtok, valódi orosz caviár, halikra, orosz- és francia sardiniák és mustár, mindennemű csemege-cukorkák, legfinomabb ananás-, jamaica-, brazíliai- és belföldi rumok- és theák, thea-sütemények, Liebig-féle húskivonat, (Maroni) olaszgesztenye, honi- és Suchard-féle francia csokoládék, pezsgő, asszu- és budai sashegyi vörösborok, francia és magyar cognacok és likörök, első minőségű steáringyertyák, ürgyertyák, Brázay-féle sósborszesz.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

BERNÁD és POLONYI.

2-3

Nemes téli gyümölcsöt

minden mennyiségben

vásárol

TAUFFER FERENCZ utóda

KOLOZSVÁRT.

1-5

JÁMPÉ JAJOS

könyvkötő és díszműves

Tordán.

Kitünően berendezett

könyvkötészet

5 szakszerű nagy géppel

a kor kivánalmainak megfelelő.

Főlvállalok minden e szakba vágó munkálatokat, melyeket mérsékelt árakon, csinosan kiállítva készítek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Nagyobb vállalatoknál kedvezmény nyújtatik.

1-*

Egyetlen biztos szer a cholera

ellen

a tokaji Cognac

Egyedüli főraktár Torda és vidéke részére

Nagy és Flachbret-nál

TORDÁN.

1-*

Marinka Miklós

épület- és butor-asztalos

TORDÁN, Mező-utcza I. szám a. (saját ház.)

E vállalok mindennemű épület- és butor-asztalos munkálatokat s különféle javításokat.

Mérsékelt ár, pontos és szolid kiszolgálás mellett.

Állandó munkaadóim kedvezményben részesülnek.

Vidéki megrendelés elfogadtatik.

A LEGUJABB ÉS LEGOLCSÓBB

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

MAGYAR UJSÁG

Laptulajdonos:

Dr. FENYVESSY FERENCZ orsz. képviselő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1 óra 1 frt, 1/4 évre 3 frt, 1/2 évre 6 frt, 1 évre 12 frt

➔ Egy szám ára 3 kr, vidéken 4 kr. ➔

A „Magyar Ujság” kiadóhivatala egész éves és féléves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyújtja, hogy a „Magyar Ujság”

VALAMENNYI SORSJEGYEIRE,

melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak

és a magyar leszámítoló és pénzváltóknál letétbe helyeztetek, játszanak és évenként és csoportonként **65,**

tehát 130 huzásban részesülnek s csoportonként 3 és 1/2, tehát összesen

7 millió nyerevényre játszanak.

A „MAGYAR UJSÁG” rendszeren 16 oldalnyi tejedelemben, de gyakran 20 és 24 oldalon jelenik meg és a rendes gazdag rovatokon kívül állandóan két vezércikket, két tárcza és ismeretterjesztő cikket és

két kitünő regényt közöl,

melyek közül a 1/4 éves előfizetők 1 kötetet, a 1/2 éves előfizetők 2 kötetet és az egész éves előfizetők 4 kötetet kapnak, miután a lapban közölt kitünő regények

külön kötet alakjában is megjelennek.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG” kiadóhivatala.

Budapest, IV. kerület, granátos-utcza I. sz.

2-1

DUNKY FÉNYKÉP

legnagyobb fényképezési műtermők
Kolozsvárt, főter 10.

DUNKY BÉLA

órák és látszerész,
Kolozsvárt, hid-utcza 2.

1-5

UJ!

— U J Ű Z L E T ! —

UJ!

Van szerencsém Torda város és vidéke nagyérdemű közönségét értesíteni, hogy helyben, főtér 29. sz. a. TIMBUS JÁNOS ur házában a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő

☞ **üveg, porcellán, lámpa, tükör**
és teljes (staffirung)

== konyhaeszközökből álló ==

d u s r a k t á r u ü z l e t e t

nyitottam és azt

— **REICH JÓZSEF** —

törvényszékiileg bejegyzett cégem alatt vezetendem.

A midőn t. Czimed szives figyelmét ujonnan berendezett üzletemre fölhivom: bátor vagyok megjegyezni, hogy főczélul tűztem ki azt, hogy **áruim szolid árai és pontos kiszolgálás** által odatörekedem, hogy vevőimet teljesen kielégíthessem. Nagy raktárt tartok: üveg, porcellán- és majolika-tárgyakból, függő, asztali- és éjjeli lámpákból, csillárokból, érc- és chinai-ezüst dísz tárgyakból. Mindennemű gumiarukból, thea, konyha-felszerelési edényekből, angol, steyer-és china-ezüst evőeszközökből jótállás mellett, csinált virág és Makart-csokrok, sirlámpások és gyermekjátékokból, üvegtáblák, aranyléczek és tükrökből. Vendéglői és kávéházi felszerelések. Teljes kiházasítási cikkek (staffirung) a bel- és külföld leghirnevesebb gyáraiból, tetemesen leszállított áruk mellett. Mindennemű üvegezés és képeret készítés, valamint mindennemű javítás jutányos áruk mellett elvállaltatik. Nem mulasztottam az alkalmat arra használni, hogy jó, csinos és olcsó árukat szerezzek be, a mivel lehetővé van téve, vevőim mérsékelt árukon vásárlása. **Monogramok és porcellán-festési munkák** elvállaltatnak. **Kölcsön-edényeket** jutányos áruk mellett adok ki.

Végül van szerencsém szives jóindulatát és pártfogását kérni, mely után maradok

kiváló tisztelettel

REICH JÓZSEF.

1-3

Üveg, porcellán, lámpa, tükör- és konyhaeszköz raktára.

Jutányos áruk! Pontos és szolid kiszolgálati!

Legujabb és legdivatosabb cikkek.

Leszállított áruk!

GAJZÁGÓ és OSZTIÁN

női és férfi-divat dusan berendezett raktára Tordán, főtér.

Nagyérdemű közönség!

Van szerencsénk t. vevőinket és a nagyérdemű közönséget arról értesíteni, hogy **dusan felszerelt raktárunkat tulhalmozottnak látjuk** s ebből kifolyólag **elhatároztuk tetemesen leszállított árukon** bocsátani t. vevőink rendelkezésére.

Midőn tehát a n. érd. közönség szives pártfogását kérjük, tisztelettel ajánljuk a legjobb minőségű áruinkat a **legolcsóbb áruk mellett pontos és szolid kiszolgálással.** Raktárunkon vannak:

a legjobb gyártmányu francia- és angol női- és férfi ruhaszövetek, kreton, parchett, téli kendők, női felöltők, köpenyek, kalapok, czipők, Jäger alsó-ruhák, selyem- és fils alsó-szoknyák, esőernyők, női- és férfi kész fehérneműek, keztyük, napernyők, bel- és külföldi zsebkendők stb. stb.

Tisztelettel felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy sziveskedjenek **saját érdekükben** áruinkat megtekinteni. Nagy raktár: **paplan, pokrócz, matrác és függönyökből.**

☞ **A nyári szezonról visszamaradott áruk féláron adatnak el.**

A nagyérdemű közönség szives pártfogásába és jóindulatába ajánlva magunk, maradtunk

kiváló tisztelettel

2-3

GAJZÁGÓ és OSZTIÁN.

Diszműárukban nagy raktár. Illatszerek, szappan, puder, parfüm stb.

Dús választék!

Nyomatott Harmath József könyvnyomdájában Tordán.

Legujabb divatcikkek!

Szolid kiszolgálás!